

Etagehuse.

Indtil 1961 var der i Grønland kun udført enkelte etagehuse, indeholdende boliger til udsendte funktionærer, idet man var betænkelig ved at indføre en koncentreret boligform for befolkningen, der traditionelt var indstillet på at bo i eget hus.

Byernes hurtige vækst nødvendiggjorde imidlertid en koncentration af boligbyggeriet. Samtidig blev de enkelte års byggeprogrammer af en sådan størrelsesorden, at den hidtidige traditionelle opførelsesform med fordel kunne afløses af mere moderne byggemetoder.

I begyndelsen af 1960'erne lykkedes det at få samlet etagehusbyggeriet i de enkelte byer til større ensartede enheder, og med en kraftig skelen til den udvikling, der havde fundet sted i det danske byggeri, blev grunden lagt for den hustype, der i dag anvendes i Grønland.

I årene 1963-66 gennemførte man herefter en række udviklingsbyggerier i Godthåb, igennem hvilke man dels tilstræbte at tillempe moderne byggemetoder til grønlandske forhold, dels foretog prisanalyser med henblik på at finde frem til den bedste og billigste byggeform i Grønland. Som resultat heraf blev den hustype og de byggekomponenter udviklet, som i dag anvendes til alt etagebyggeri i Grønland.

Den nævnte hustype afviger, hvad det principielle i byggeprocessen angår, kun fra de hjemlige montagebyggerier ved, at de bærende betonvægge og -dæk (der udgør ca. 12 pct. af de totale udgifter) i Grønland støbes på stedet, mens de i Danmark udføres af fabriksfremstillede elementer. En nøjere undersøgelse af dette forhold har givet til resultat, at en fabriksfremstilling af vægge og dæk i Grønland ikke vil kunne betale sig på grund af den forholdsvis ringe produktion i de enkelte byer, og at en udsendelse af færdige elementer fra Danmark næppe vil kunne bære sig økonomisk og vil stille sådanne krav til transport-, lager- og havnefaciliteterne, at de på indeværende tidspunkt ikke vil kunne honoreres.

Spørgsmålet om yderligere anvendelse af elementer arbejdes der dog stadig videre med, ligesom der til stadighed foregår en forbedring af de øvrige detailløsninger i den anvendte hustype.

Etagebyggeriet i Grønland udføres, som det fremgår, efter samme system over hele landsdelen og efter samme standard-detailtegninger samt med anvendelse af de samme standardbyggekomponenter. Ved således at samle en række relativt beskedne byggeopgaver til én landsdelsomfattende har man opnået at kunne rationalisere projektering, arbejdsplanlægning, materialeindkøb m. v.

Opførelsen af husene sker hovedsageligt ved danske entreprenørfirmaer efter indbudt licitation, ligesom leverancer af facade- og køkkenelementer samt øvrigt snedkerinventar m. v. udliciteres til hjemlige leverandører. De lokale grønlandske entreprenørfirmaer magter kun i enkelte tilfælde at give sig i kast med opførelsen af råhusene, men har i en række tilfælde udført indvendige arbejder, installationer, malerarbejde m. v.

Af vedlagte skematiske opstilling fremgår, hvor mange boliger der er opført i årene 1964-67 inkl. Endvidere fremgår antallet af etagekvadratmeter samt m²-udgifterne angivet i opførelsesårets prisniveau. For at gøre disse kommensurable er udgifterne endelig omregnet til prisniveau oktober 1967.

Følgende bemærkninger skal knyttes til skemaets tal:

I 1964 var anlægssituationen stadig præget af, at boligbyggeriet, bortset fra Godthåb, foregik i et forholdsvis stort antal byer med et lille antal boliger hvert sted, hvilket har virket fordyrende. I 1967 er der indført væsentlige forbedringer, hvad angår udenomsfaciliteterne ved etagehusene, idet der blev lagt større vægt end tidligere på terrænreguleringer, parkeringspladser m. v., ligesom der i større omfang indførtes kollektive rum (selskabslokaler, lagerrum m. v.).

I priserne er inkluderet samtlige udgifter, der pålignes boligbyggeriet, herunder udgifter til vand- og kloakstik og lokale veje.